

Aloite Coxa Oy:n laadukkaan toiminnan turvaamiseksi ja sen huomioimiseksi osana Pirkanmaan Hyvinvointialueen talousarviota vuodelle 2026 sekä tuleville taloussuunnitelma vuosille.

Vuonna 2002 perustettu, Suomen ainoa sekä Pohjoismaiden suurin tekonivelleikkauksiin erikoistunut sairaala tekee vuosittain yli 8000 tekonivelleikkausta. Vuonna 2024 tekonivelleikkauksia suoritettiin 8555 kpl, joka oli kasvua edelliseen vuoteen 19 %. Vuodelle 2025 yhtiö tavoittelee kasvua edelliseen vuoteen n.500 leikkauksella.

Coxa Oy:n vahvasta menestyksestä kertoo eurojen muodossa vuonna 2024 79 milj. euron liikevaihto, josta yhtiö teki liikevoittoa 10,7 milj. euroa ja liikevoittomarginaali oli yli 13 % tasolla, vaikka yhtiö ei ole korottanut hintojaan 9 vuoteen.

Omistajilleen osinkoa kyseisestä voitosta palautuu 70 %, josta Pirkanmaan Hyvinvointialueen osuus 66,6% omistaja-osuudella on karkeasti reilu 7 milj.euroa.

Suomessa tekonivelleikkausten jonot kasvavat edelleen.

Pirkanmaalaisia potilaita jonossa viimeisimmän ja 30.11.2024 tilaston mukaan oli 2118 henkilöä. Jonoja on alkuvuodesta saatu purettua. Koko maan tasolla Pirkanmaan tilanne verrokkina muihin hyvinvointialueisiin on hyvä. Coxa Oy:n nettokustannukset (palveluostot) Pirkanmaan Hyvinvointialueelle olivat vuonna 2024, 32,9 milj.euroa.

Jonojen kasvun taustalla merkittäviä syitä ovat väestön ikääntyminen ja samaan aikaan kansallisen tason rajalliset resurssit tekonivelkirurgiassa. Osaltaan jonojen purkuun vaikuttaa edelleen myös Korona-ajan hoitovelka.

Coxassa on pyritty näihin haasteisiin vastaamaan, paitsi toimintaa tehostamalla, myös sitä kasvattamalla sekä profiloitumaan alan selkeänä edelläkävänä. Coxan tekonivelkirurgian vaikuttavuutta pyritään edelleen kasvattamaan paitsi Suomessa, myös kansainvälisesti mm. panostamalla tutkimustyöhön ja sen myötä saatujen tulosten julkaisemiseen kansainvälisesti eri yhteistyötahojen parissa.

Pirkanmaan hyvinvointialueen talous ja sen tasapainoituksen onnistuminen peilaavat talousarviossa ja taloussuunnitelmissa ulkoiset tekijät huomioiden monelta osin myös nopeasti muuttuviin ja epävarmoihin tilanteisiin.

Yhtenä suuremmista haasteista Pirkanmaan Hyvinvointialueella tulee olemaan massiivisten investointien tuomien poistojen suuruus sekä niiden mahdollinen ja äkillinen kasvu, jotka tulevat tulevina vuosina heijastumaan kirjanpidollisesti ikävällä tavalla myös käyttötalouteen. Mikäli tulos heikkenee oleellisesti, tulee se talouden tasapainottamisen velvollisuudesta saattaa positiiviseksi ja näin ollen se tulee näkymään tuloksen kasvattamisen tarpeena. Keinoina sen kasvattamiseen yksinkertaisesti ovat lisätulot tai menosäästöt.

Säästöpainneiden ja niiden luomien toimien alla, valitettavan usein säästöjen mahdollisten kokonaisvaikutusten arviointi jää heikoksi tai jopa olemattomaksi. Tällöin vaarana pitkässä juoksussa tavoiteltujen säästöjen sijaan on kulujen kasvaminen ja pahimmassa tapauksessa jonkun jo olemassa olevan ja toimivan toiminnan totaalinen halvaannuttaminen.

Coxa Oy on onnistunut siinä, missä monessa muussa yhtiössä ja niiden toiminnassa voidaan vain uneksia ja toivoa. Tämä on kaikkien osa-alueiden pitkäjänteisen, osaavan, keskitetyn ja motivoivan työn tulosta, jota ei olla saavutettu vuodessa, kahdessa eikä edes kymmenessä. Sen sijaan sen halvaannuttaminen saadaan aikaan väärillä päätöksillä hyvinkin nopeasti.

Coxan laadukkaan toiminnan turvaamiseksi ja kehittämiseksi esitämme seuraavaa:

1. Pirkanmaan Hyvinvointialueen tulee osakkeenomistajana ja sen laajuus huomioiden omistajaohjauksellaan turvata Coxa Oy:n laadukas toiminta ja sen kehittäminen olemassa olevassa laajuudessa myös jatkossa. Toiminnan tarkastelussa on huomioitava ja tunnustettava myös kattava tutkimustoiminta merkittävänä osana yhtiön kokonaistoimintaa.
2. Pirkanmaan Hyvinvointialueen tulee osana omistajaohjausta varmistaa myös omassa talouden suunnittelussa ja sen pohjalta tehtävissä talousarvioissa ja taloussuunnitelmissa Coxa Oy:lle asettamansa Talouden- ja toiminnan tavoitteet realistiselle tasolle, yhtiön toiminnan kokonaisuus huomioiden.
3. Pirkanmaan Hyvinvointialueen tulee enemmistö osakkeenomistajana edistää ja varmistua siitä, että osakkeenomistajille sovituksi maksettavaa osinkoprosenttia voidaan tarpeen vaatiessa laskea Coxa Oy:n kokonaistoiminnan turvaamiseksi ja sen kehittämiseksi.

Tampereella 06.05.2025

Miia Kinnari

